

Aastaaruanne

2022

Statistika areng vajab ameti olemuse ja rolli mõtestamist, ühiskonna kuulamist ja head koostöövõimet.....	3
Arengukava 2023–2030 väljakutsed ja plaanid	5
1. Andmeteenused	7
1.1 Riiklik statistika	7
1.2 Programmivälised statistikatööd.....	11
1.3 Halduskoormus ja rahulolu	11
2. Andmehaldus	19
2.1 Riigi andmehalduse koordineerimine	19
2.2 Koostöö asutustega nende andmehalduse parendamiseks.....	21
3. Andmekirjaoskus.....	22
3.1 Digitaalsete teenuste arendamine	22
3.2 Aitame inimestel mõista ja mõtestada maailma andmete kaudu	23
3.3 Statistika- ja andmealane koostöö Eestis	24
4. Organisatsiooni arendamine	26
4.1 Inimeste arendamine	26
4.2 Tehnoloogilised väljakutsed.....	27
4.3 Rahvusvahelises koostöös osalemine	27

Statistika areng vajab ameti olemuse ja rolli mõtestamist, ühiskonna kuulamist ja head koostöövõimet

Oleme riigi andmete usaldusväärne kodu, anname andmetele tähenduse ja väärtuse. Aitame inimestel mõista ja mõtestada maailma andmete kaudu. Meie uues ühendatud missioonis ja visioonis sisaldub Statistikaameti tegevuse olemus: seista kvaliteetsete andmete eest kogu riigis ja pakkuda järjepidevalt olulist, usaldusväärset ning tähendusrikast informatsiooni andmetel põhinevate otsuste tegemiseks nii era- ja avalikus sektoris kui ka ühiskonnas üldiselt. Meie missiooni ja arengukava eesmärkide elluviimist toetavad organisatsiooni kolm põhiväärtust: usaldusväärsus, koostöö ja uuenduslikkus.

2022. aasta oli ameti jaoks suunaseadmise aasta: alustasime uue arengukava koostamist, mis vastaks nii organisatsiooni arenguvajadustele kui ka meie muutuvale rollile ja ülesannetele seoses andmemajanduse kiire arenguga Eestis ja kogu maailmas. 2021. aastal toimus Eesti statistikasüsteemi rahvusvaheline eksperthindamine ja Eestile tehti 19 parandusettepanekut. 2022. aastal koostasime nende ettepanekute rakendamiseks tegevuskava, mis saab hindamisgrupilt kinnituse 2023. aastal. Statistikaameti 2023–2030 arengukava koostades pidasime silmas, et see oleks ka eksperthindamise tegevuskavaga kooskõlas.

Riikliku statistika sisuks on suures ulatuses Euroopa Liidu liikmete poolt kokku lepitud andmed Euroopa arengu kohta (hõlmates hinnanguliselt 81% Eesti riikliku statistika eelarvest). Euroopa statistikat korrastatakse ja ühtlustatakse pidevalt – siht on kiirem, detailsem ja paremini ühiskonna vajadusi kajastav statistika. Need arengud nõuavad ka Statistikaametilt pingutusi oma protsesside, meetodikate ja infosüsteemide ümberkujundamiseks. Selliseks innovatsiooniks on omakorda vaja nii inim-, aja- kui ka rahalist ressursi, mida on väga keeruline leida juba tugevalt optimeeritud baaseelarvest. Lisaks on Euroopa ja globaalse digiarenguga seoses kerkinud küsimus Euroopa statistikasüsteemi rollist andmemajanduses ning uute andmeallikate (sh eraandmete) laiemast kasutuselevõtust. See kõik eeldab senisest tunduvalt paremat ühiskonna kuulamise võimet ja koostööd asjassepuutuvate huvigruppidega. Andmete esitamine on küll õigusaktidega sätestatud kohustus, kuid põhjamaises ühiskonnas peame need andmevahetuse kokkulepped saavutama usaldusväärse ning asjatundlikkusega, aga ka selge lisandväärtuse pakkumisega. Selleks oleme eesmärgiks seadnud kliendikesksuse, teenuspõhisuse ja keskkonnasäästlikkuse ning meie tööd iseloomustavad sõltumatus, avatus, andmekesksus, kvaliteet (sh õigeaegsus) ja tõhusus.

Meie **usaldusväärse** üks näitaja on statistika avaldamistähtaegadest kinni pidamine. Aastal 2022 avaldasime õigeaks ajaks **98,2%** statistikast. Ajakirjanduse usaldust Statistikaameti vastu näitab meie loodud materjalide avaldamine meedias. Möödunud aastal oli meediaruumis meie statistika kajastuste arv **8416**. Ka ühiskond väärtustab andmeid üha enam – meie veebilehti külastati ligi **2,2 miljonit** korda, mis on kokku viiesaja tuhande külastuse võrra rohkem kui 2021. aastal. Suure osa, üle kolmesaja tuhande külastuse andis 2021. aasta rahva ja eluruumide loendus.

Aastal 2022 töötasime **2021. aasta rahva ja eluruumide loenduse** küsitluse läbiviimise ja tulemuste avaldamise nimel. Seekordne rahvaloendus toimus kombineeritud meetodikaga: registripõhine loendus koos valikuuringuga. Rahvaloenduse tulemusi hakkasime avaldama paralleelselt andmekogumisega juba juunis 2022 ning viimased andmed avaldasime detsembri keskpaigas, niisiis kokkuvõttes said kõik andmed ühiskonnale avalikuks kasutamiseks valmis 6 kuu jooksul.

Statistikaameti üks ülesanne on korraldada riigi andmehaldust. 2022. aastal saime andmeuuringu kaudu ülevaate valitsussektori andmekogude hulgast, selle käigus selgus, et andmekogude korrastamiseks on vaja veel palju teha, kuid asutustes mõistetakse valdkonna ja eesseisvate väljakutsetega tegelemise olulisust. Statistikaamet saab siin panustada nõustamise, juhiste ja kvaliteedi tõstmise ühisprojektidega. 2022. aastal tegime selliseid projekte ligi pooltes valitsusasutustes.

2023. aastal jätkub suunaseadmine järgmiseks, täiesti uueks ajastuks, mil Statistikaamet soovib nii Eestis kui rahvusvaheliselt olla andmemajanduse vääriline liige ning pakkuda enda kompetentsi kohast parimat ühiskondlikku ja organisatsioonisisest väärtust.

Urmet Lee

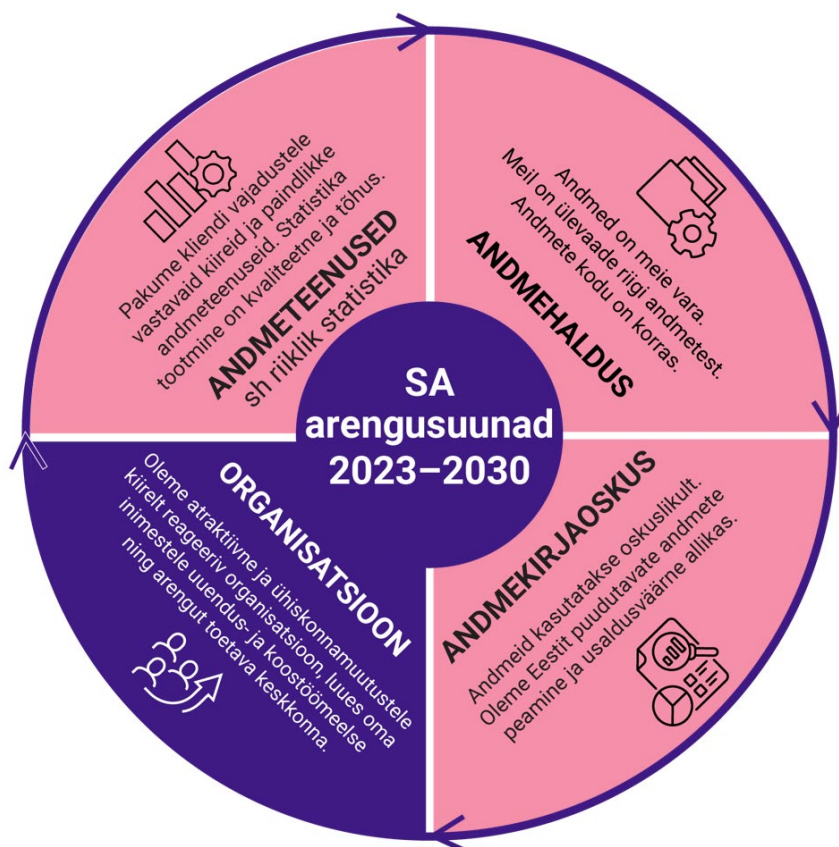
Statistikaameti peadirektor

Arengukava 2023–2030 väljakutsed ja plaanid

2022. aastal kavandasime Statistikaameti arengut aastateks 2023–2030. Selle käigus kuulasime tähelepanelikult meie partnerite ja klientide andmevajadusi ning ideid ja plaane andmevaldkonna arengu jaoks. Võtsime arvesse ka rahvusvahelises keskkonnas, eelkõige Euroopa statistikasüsteemis ja õigusruumis toimuvat. Arengukavas seame endale kolm strateegilist valdkondlikku eesmärki ja neljandaks sihiks organisatsiooni arengu, mis neid kolme toetab.

Käsitleme organisatsiooni arengut andmeteenuste (sh riikliku statistika), andmehalduse ning andmekirjaoskuse valdkonnas. Mõistagi on nende valdkondade arendamisel oluline hinnata organisatsiooni ja meie inimeste eeldusi ja vajadusi, mis valdkondade arendamise võimalikuks muudavad.

Joonis 1. Statistikaameti arengusuunad 2023–2030

Meile on oluline ülesannete täitmiseks luua sünergia eelmise ja uue arengukava fookuste vahel. Meil tuleb riigi piiratud ressursse parimal moel kasutades täita oma ülesanded, samal ajal pidades silmas arengut, probleemidele lahenduste otsimist, aga ka tegevuskeskkonda ning meie klientide ja partnerite ootusi. Alltoodud tabel uue arengukava strateegiliste eesmärkidega selgitab ameti ülesannete lõikes, millele kavatseme oma tegevuses keskenduda.

Tabel 1. Statistikaameti 2018.–2022. ja 2023.–2030. aasta arengukava fookuste võrdlus

Ameti ülesanded	Eelmise arengukava fookus	Uue arengukava fookus
Riikliku ja eksperimentaalstatistika ning tellimustööde tegemine	Kliendisõbralikud teenused; efektiivsuse kasv, halduskoormuse vähendamine, tulu teenimine tellimustöödest	Kliendikeskne ja teenuspõhine juhtimine ning arendus; kvaliteedi ja operatiivsuse (sh proaktiivsuse) parandamine; õiguskeskkonna korrastamine; tootmistehnoloogia täielik uuendamine ning halduskoormuse vähendamine
Andmehalduse koordineerimine	Uue ülesande seadustamine	Ametisisene toimiv andmehaldus; riigi andmehalduse kompetentsikeskuse käivitamine koos praktilise valdkonna koordineerimise ning järelevalvega
Klassifikaatorite süsteemi juhtimine	Süsteemi ülalhoid	Süsteemi arendamine ja riigiülene nõustamine ning monitooring
Andmejagamisteenuse osutamine	Uue ülesande seadustamine	Andmekataloogi loomine ning andmete mugavaks taaskasutuseks infosüsteemi ja teenuse käivitamine; õiguskeskkonna korrastamine
Andmekirjaoskuse edendamine	Uue korporatiivse kuvandi loomine, uued kliendirakendused	Andmeteenuste arusaadavuse ning leviku parandamine, süsteemne ja järjepidev partnerlussüsteem, andmeabi osutamine

1. Andmeteenuused

1.1 Riiklik statistika

Ülevaade 2022. aasta statistikaprogrammi täitmisest

Vabariigi Valitsus kinnitab igal aastal Statistikaameti järgmise viie aasta rahvastiku-, sotsiaal-, majandus- ja keskkonnastatistika tööde loetelu. 2022.–2026. aasta statistikaprogrammis oli 65 statistikatööd kogumaksumusega ligi 12,4 miljonit eurot. Igal aastal tehtavaid, põhistatistikasse kuuluvaid statistikatöid oli 2022. aastal 61, sh 8 tsükilist statistikatööd. Lisaks on statistikatöödena 2022.–2026. aasta statistikaprogrammis käsitletud andmehaldust ja klassifikaatorite süsteemi juhtimist ning kolme statistilist registrit. Erinevalt varasemast on 2022. aastal riikliku statistika loetelust välja jäetud eksperimentaalstatistika, kuna peame seda rahastama programmiväliselt. Eksperimentaalstatistikat, mis on lahutamatu osa statistika tegemise arendustööst, on käsitletud käesoleva peatüki alapeatükis 1.2. Alates 2023.–2027. a statistikaprogrammist ei käsitleta samadel põhjustel ka andmehaldust enam riikliku statistika koosseisus.

Aastal 2022 tehti nii arvuliselt kui ka maksumuse poolest kõige rohkem statistikatöid majanduse valdkonnas, teisel kohal olid sotsiaalelu puuduvad statistikatöid. Täpsem ülevaade statistikatööde jaotusest valdkondade kaupa on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Statistikatööd valdkonna järgi, 2022

Statistikatöö valdkond	Arv		Maksumus	
	arv	%	tuhat eurot	%
Põhistatistika	61	94	11 172	90
Keskkond	4	6	402	3
Majandus	40	62	5 644	46
Rahvastik	3	5	2 518	20
Sotsiaalelu	12	18	2 500	20
Eri valdkondade statistika	2	3	108	1
Statistilised registrid	3	5	1 153	9
Andmehaldus ja klassifikaatorite süsteemi juhtimine	1	2	40	0
Kokku	65	100	12 365	100

Statistikatöid tehakse Euroopa Liidu õigusaktide või riigisisese (eelkõige strateegilised arengudokumendid, rahvusvaheline statistikavajadus) tellimuse alusel. Tabelist 3 on näha, et 2022. aastal olid 74% statistikatöödest Euroopa Liidu õigusaktide alusel tehtud tööd ja nende tööde maksumus moodustas 81% tööde kogumaksumusest.

Tabel 3. Statistikatööde jaotus andmevajaduste järgi, 2022

	Maksumus		Arv	
	tuhat eurot	%	arv	%
Euroopa Liidu (sh Eesti) poliitikate hindamiseks vajalik statistika*	10 062	81	48	74
Üksnes riigisisene statistikavajadus (lisaks Euroopa statistikale)	2 304	19	17	26
Kokku	12 366	100	65	100

*Euroopa statistikat on vaja esitada Eesti kohta kokku (NUTS1 tase), võimaluste piires toodab Statistikaamet riiklikes huvides ja ühiskonna nähtuste parema selgitamise eesmärgil kohustuslikku statistikat ka maakondade/regioonide tasemel.

Statistikaprogrammi täitmine läks 2022. aastal edukalt: ära tehti kõik planeeritud tööd. Avaldamiskalendri järgseid avaldamisi oli kokku 945, millest 816 olid statistika andmebaasi objektid ja 129 pressiteated. Valminud statistika tehakse tarbijatele kättesaadavaks kõigepealt statistika andmebaasis ja seejärel teiste toodete vahendusel, nagu näiteks stat.ee veebilehel, juhtimislaudadel. Tarbijaid teavitatakse statistika valmimisest avaldamiskalendri kaudu stat.ee veebilehel, millega anname andmekasutajale lubaduse, et avaldame andmed kalendris märgitud kuupäeval. Avaldamiskalendrist kõrvalekallete sihttase on <3%. 2022. aastal oli neid 17, mis on 1,8% avaldamiste koguarvust (vt tabel 4). Kõrvalekallete peamisteks põhjusteks olid andmete laekumise hilinemine ja töötlusmahu suurenemine.

Tabel 4. Avaldamiskalendrist kõrvalekaldumised, 2018–2022

Aasta	Statistika andmebaas	Pressiteated	Statistika-väljaanded ¹	Kokku	Osatähtsus avaldamiste koguarvus, %
2018	3	1	1	5	0,5
2019	9	1	1	11	0,2
2020	21	0	0	21	2,4
2021	9	0	–	9	1,03
2022	15	2	–	17	1,8

Muudatused statistikatöodes aastatel 2022–2026

Üldjoontes jäi riikliku statistika koosseis 2022. aastal võrreldes 2021. aastaga suuresti samaks. 2022. aastat iseloomustab pigem Euroopa Liidu ühtlustatud ja kohustusliku statistika koosseisu täiendamine ja uuendamine, et viia seda paremasse kooskõlla viimastel aastatel muutunud sotsiaalse ja majanduskeskkonna ning keskkonna- ja energiapoliitikaga. Teisisõnu, Euroopa vajab täpsemaid andmeid, et hinnata rohepöörde tegevuste tulemuslikkust, digiteerimist ja muutusi majandus- ning tööelus. 2022. aastal avaldas Euroopa Komisjon keskkonnanarvepidamiste määruse muutmise eelnõu, millega lisatakse alates 2025. aastast olemasolevatele arvepidamistele metsanduse, ökosüsteemide ja keskkonnatoetuste arvepidamised. Euroopa Liidu õiguses plaanitakse lähiaastatel ka rahvastiku-, tervishoiu-, tööturustatistika määruste muutmist.

Aastal 2022 olid statistikatööde põhilised uuendused seotud meetodiliste muudatustega, mis tulenesid õigusaktidest ja andmeesitajate halduskoormuse vähendamisest.

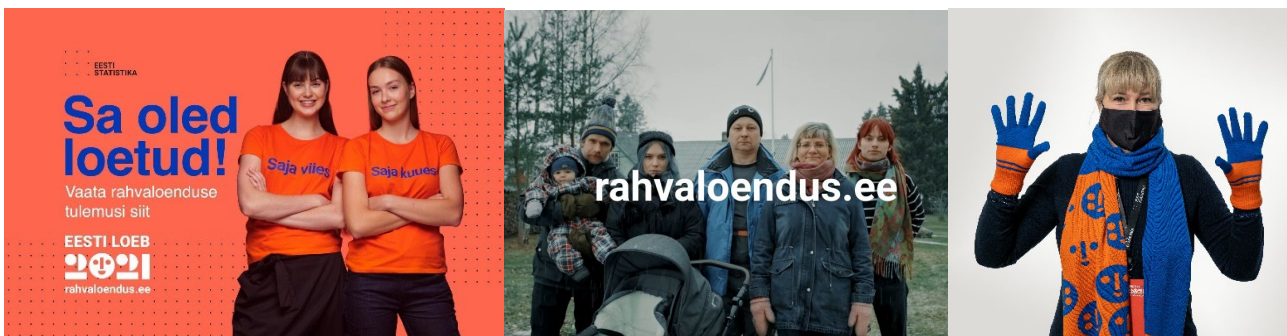
Ulatuslikema riikliku statistika arendusena alustasime 2022. aastal makromajanduse statistika ümberkorraldamist, mis tähendab nii meetodika täpsustamist, sh andmeallikate täiendamist kui ka tehnoloogilise lahenduse kaasajastamist. 2022. a rahastasime tegevusi tehnilise abi instrumendist, kuid alates 2023. aastast rahastatakse arendustööd ka riigieelarvest.

¹ Statistikaamet ei koosta alates 2020. aastast statistikaväljaandeid.

Suurimad metoodilised uuendused ja arendused tulenevad Euroopa Liidus kokku lepitud eri valdkondade vajadustest.

- Uuest Euroopa Liidu ettevõtlusstatistika raammäärusest ((EL)2019/2152) tulenevalt vaadati üle 8 statistikatöö metoodika ja väljundnäitajad. Muudatused rakenduvad vastavalt nimetatud raammääruse rakendusaktide vastuvõtmisele ja nendes sätestatud rakendamise tähtaegadele.
- Töötasu statistikatöös kavandati keskmise palga arutamist registriandmete põhjal, kasutades andmeid Maksu- ja Tolliameti TÖR (töötamise register) ja TSD (tulu- ja sotsiaalmaksu, kohustusliku kogumispensioni makse ja töötuskindlustusmakse deklaratsioon) ühendatud andmebaasist. Varasemalt avaldati andmeid Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) järgi maakonna tasemel. Edaspidi on plaanis avaldada andmeid detailsemalt kahekohalise EMTAKi järgi ametialade kaupa ja maakonna tasemel.
- Valitsussektori rahanduse statistikatöös lisandus SDDS+ (*The Special Data Dissemination Standard Plus*) standardi juurutamisega Statistikaameti majandusstatistikasse kaks uut andmekategooriat. Vastavalt Euroopa Keskpanga Statistikaomitee nõuetele on Statistikaamet koostöös Eesti Pangaga kohustatud täiendavalt koguma ja esitama statistikat laenu- ja hoiuste kohustuste kohta.
- Lisaks jätkus avaliku huvi esindajatega energiastatistika asja- ja aja-kohastamine. Energiastatistika ajakohastamise teemale on tähelepanu juhtinud mitmel korral nii Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium kui ka Keskkonnaministeerium. Teemadega edasimineku on otseselt seotud täiendava ressursi vajadusega. 2022. a eelarves selleks otstarbeks vahendeid ei eraldatud.

Rahva ja eluruumide loenduse läbiviimine ja tulemused

2022. aastal jõudis kulminatsioonini seekordne rahva ja eluruumide loendus, mille ettevalmistused algasid juba eelmise loenduse ajal. Seekordsel rahvaloendusel kasutati kombineeritud metoodikat: registripõhine loendus koos valikuuringuga. Kogu kohustuslik andmekogum, mida kõik Euroopa Liidu riigid Euroopa statistikaameti Eurostati koordineerimisel rahvaloenduse käigus koguvad, pandi Eestis esmakordselt kokku registriandmete põhjal. Valikküsitlusega koguti inimestelt riigisisest vajadusest tulenevalt enesehinnangulist infot, mille kohta registrites andmed puuduvad. 2022. aasta 1. jaanuarist algaski rahva ja eluruumide loenduse registripõhise loenduse andmekogumine registritest, mis kestis augusti keskpaigani. Samuti jätkus 2021. aasta detsembri lõpus alanud rahva ja eluruumide loenduse valikuuring. Jaanuari lõpuni toimus küsitluse andmekogumine veebi teel kõigilt inimestelt, kes soovisid loenduse küsitlusele vastata (seejuures oli seekord küsitlus väga lühike ja väikese ajakuluga ning kasutajasõbralik, sest vastata sai lisaks arvutile ka telefonis) ning veebruari algusest kuni lõpuni toimus valikuuringu telefoniküsitlus, kus ühendust võeti nende valimiaadresside elanikega, kes polnud küsitlusele veebis vastanud. Kokku koguti vastused veebi teel 573 914 inimese kohta ning telefoni teel 20 987 inimese kohta.

573 914Vastused veebi teel
inimese kohta**20 987**Vastused telefoni teel
inimese kohta

Registripõhise andmekogumise osas kulges kõik plaanipäraselt, andmete laekumise, töötlemise ning analüüsimisega märkimisväärseid probleeme ei esinenud. Küsitlus viidi samuti läbi selleks ettenähtud ajavahemiku vältel, seda vaatamata mitmetele takistustele (inimeste huvi ja tahe küsitlustele vastata on kõvasti langenud, sest tekkinud on ootus, et riigil on vajalikud andmed juba olemas ning enne vastama hakkamist soovitakse konkreetsemaid selgitusi, mida nende andmetega tehakse; jätkuv koroonaeepidemia, mistõttu ei saanud küsitlajad teha kodukülastusi, vaid võtsid inimestega ühendust ainult telefoni teel; halvad ilmaolud, mis takistasid küsitlajate liikumist kaugematesse kohtadesse mitteiluruumide tuvastamiseks ning lõpuks ka energiakriis ja veebruari lõpus alanud Ukraina sõda, mis šokeeris ühiskonda ning millele koondus kogu meedia tähelepanu).

Kokkuvõttes võeti küsitluse ajaks ajutiselt tööle ca 150 küsitlajat (lisaks 40 Statistikaameti püsivale küsitlajale) ning 7 küsitlusjuhti, 19 klienditoe konsultanti (lisaks olemasolevatele ameti konsultantidele) ja 15 andmetöötlejat. Enne küsitluse algust saadeti kõikidele valimiaadressidele posti teel teavituskiri valimisse kuulumisse kohta. Kirjade kohale jõudmise määr oli kõrge – 90% paberkirjadest. Lisaks saadeti e-posti teel teavitused kõigile Eesti elanikele, kohale jõudis 92% e-kirjadest. Valimiaadressidel elanud inimestele saadeti teavitus ja kaks meeldetuletust ning ülejäänutele teavitus ja meeldetuletus. Kokku saadeti välja 1 877 754 kirja. Küsitluse perioodil oli avatud eraldi rahvaloenduse liin, kokku pöördui sel perioodil statistikaameti poole nii telefoni kui e-kirja teel 10 575 korral. Telefoniküsitluse ajavahemikul langes kõnede ja e-kirjade arv arusaadavatel põhjustel märgatavalt (pöördumisi oli kokku 764).

1 877 754	10 575
Kokku välja saadetud kirju	Rahvaloenduse liinile pöördumisi

Küsitlusele eelnes eelkampaania, lisaks kestis kogu küsitluse jooksul teavituskampaania nii televisioonis, raadios kui ka väli-, digi- ja pabermeedias (samuti lisategevused, nt flaierte jagamine kaubanduskeskustes, heliklipid kaupluste siseradiotes, info jagamine sotsiaalmeedias, kaasates ka mõjuisikuid). Küsitluse alguses, 28.12.2021 toimus rahvaloenduse pressibriifing ning sellele järgnes 22 proaktiivset artiklit, pressiteadet, nõuandelugu. Vahemikus 26.12.2021.–31.05.2022 ilmus meedias kokku ligi 500 kajastust. Teemade seas olid üleskutse inimestele minna e-ankeeti täitma; selgitused rahvaloenduse meetodika ja selle kohta, milleks kogutud andmeid kasutatakse; turvalisus; küsimused rahvaloenduse küsitlaja ning vahetulemuste kohta. Rahvaloenduse tulemusi hakkasime avaldama paralleelselt andmekogumisega juba juunis ning viimased andmed avaldasime detsembri keskpaigas. Kokkuvõttes avaldati kõik andmed 6 kuu jooksul. Rahvaloendust puudutav info on koondatud loenduse veebilehele www.rahvaloendus.ee ning loenduse sotsiaalmeediakanalite Facebooki ja Instagrami lehtedele. Ajavahemikus 1.06.2022–25.01.2023 oli rahvaloenduse kajastusi kokku 958. Samal ajal oli Statistikaametil kokku 5576 kajastust, seega pea iga viies neist oli rahvaloendusega seotud.

5576	958
Statistikaameti kajastusi kokku	Rahvaloenduse kajastusi kokku

1.2 Programmivälised statistikatööd

Lisaks statistikatööde loetellu kuuluvatele statistikatöödele teeb Statistikaamet klientide tellimusel ka programmiväliseid statistikatöid. Kõik statistikahuvilised võivad statistika saamiseks Statistikaameti poole pöörduda. Kui meie andmebaasis ei ole veel statistikat, mida klient soovib, saab selle tellida. Tellimustöid teeme kõigis statistikavaldkondades.

2022. aastal telliti Statistikaametilt andmekaevet, uuringuid, meetodikaarendusi ja ka üksikuid näitajaid kokku 2,02 mln euro eest (vt tabel 5). Võrreldes 2021. aastaga (0,98 mln) oli tellimuste summa ligi 100% suurem. Aasta suurimad programmivälised projektid olid rahvusvahelised täiskasvanute oskuste ning vanemaealiste uuringud. Enamik programmiväliseid töid olid väiksemad tellimustööd, et saada avaldatust detailsemat statistikat. Tööd võivad olla rahastatud riigieelarvest nagu näiteks reaalajamajanduse projekt, tellimustööna nagu näiteks SHARE uuring või toetusest nagu näiteks noorteseire projekt.

2022. aastal tootsime riikliku pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ näitajaid viimast aastat veel ministereeriumidega sõlmitud tellimuslepingute alusel, kuid alates 2023. a on Eesti 2035 näitajate avaldamine riigieelarvest rahastatuna riikliku statistika koosseisus.

Tabel 5. Programmivälised statistikatööd ja nende eest saadud tulu tuhandetes eurodes, 2022

Programmivälise töö nimetus	Maksumus (tuhat eurot)
Rahvusvaheline täiskasvanute oskuste uuring (PIAAC)	777
Vanemaealiste uuring (SHARE)	387
Reaalajamajanduse projekt	214
Ettevõtluse elujõulisuse indeksi teenus	203
Tellimustööd tunnihinna alusel	105
Eesti leibkondade finantskäitumise ja tarbimisharjumuste uuring	65
Ettevõtjate varase hoiatamise teenus	61
Konfidentsiaalsete andmete kasutamine	52
ESF andmekorje	29
Euroopa sotsiaaluuring	22
Tööhõive indikaatorid	18
Noorteseire projekt	14
Soolise palgalõhe teemaline veebirakendus	13
Infotehnoloogia leibkonnas uuringu lisaküsimused	10
Muud tellimustööd	47
Kokku	2017

1.3 Halduskoormus ja rahulolu

Andmeesitajad

Ülevaade andmeesitajate halduskoormusest

Statistikaamet hindab aruandluskoormust kahe näitaja põhjal: küsimustike arv ettevõtte kohta ning küsimustike täitmisele ja esitamisele kulunud aeg. Nimetatud näitajaid mõõdame ettevõtete kohta.

Statistika tegemisel kasutame ja taaskasutame eelkõige andmekogudest saadud ja juba kogutud andmeid. Ettevõtelt küsime andmeid ainult sel juhul, kui neid ei ole võimalik saada muudest allikatest. Võimaluse korral teeme väikeettevõtete kohta valikuuringuid ega kogu andmeid tervelt sihtrühmalt.

Kahes kolmandikus statistikatöodes kasutati 2022. aastal täielikult või osaliselt riiklike andmekogude andmeid. Ettevõtete halduskoormuse vähendamiseks otsime pidevalt alternatiivseid andmeallikaid ja valimite vähendamise võimalusi.

Ettevõtete halduskoormust mõjutanud statistikatööd 2022. aastal

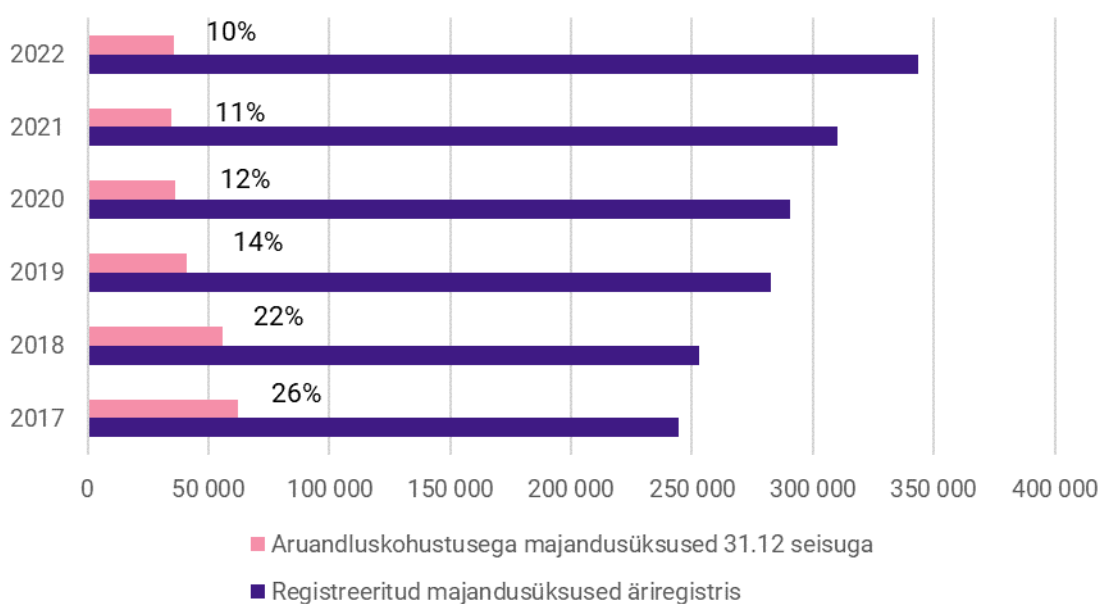
2022. aastal koguti ettevõtelt andmeid 105 küsimustikuga 50 statistikatöö jaoks.

Igal aastal lõpetab Statistikaamet mõnes statistikatöös andmete kogumise küsimustikuga, et kasutada edaspidi andmekogude andmeid.

2022. aastal lõpetasime andmete kogumise küsimustikuga piima ning kitsepiima ja kitsepiimatoodete kohta loomakasvatuse aastastatistika jaoks.

Lisaks ei kogutud 2022. aastal andmeid tööelu-uuringus, innovatsiooniuuringus, uuringutes täiskasvanute koolituse kohta ettevõtetes, töötasu struktuuri ja tööandja kulutuste kohta töötajatele. Need tööd on nn tsüklilised, st andmeid kogutakse intervalliga teatud aastate tagant.

Joonis 2. Aruandluskohustuslaste arv ja osakaal äriregistris registreeritud majandusüksustest

Saame öelda, et kuue viimase aastaga on uuringutesse kaasatud (Statistikaameti poolt küsitletavate) üksuste arv ca 42% vähenenud. Seda vaatamata sellele, et äriregistris registreeritud üksuste arv on ca 30% kasvanud. Kui 2017. aastal oli aruandekohustuslaseks iga neljas äriregistris registreeritud üksus, siis aastal 2022 ainult iga kümnes.

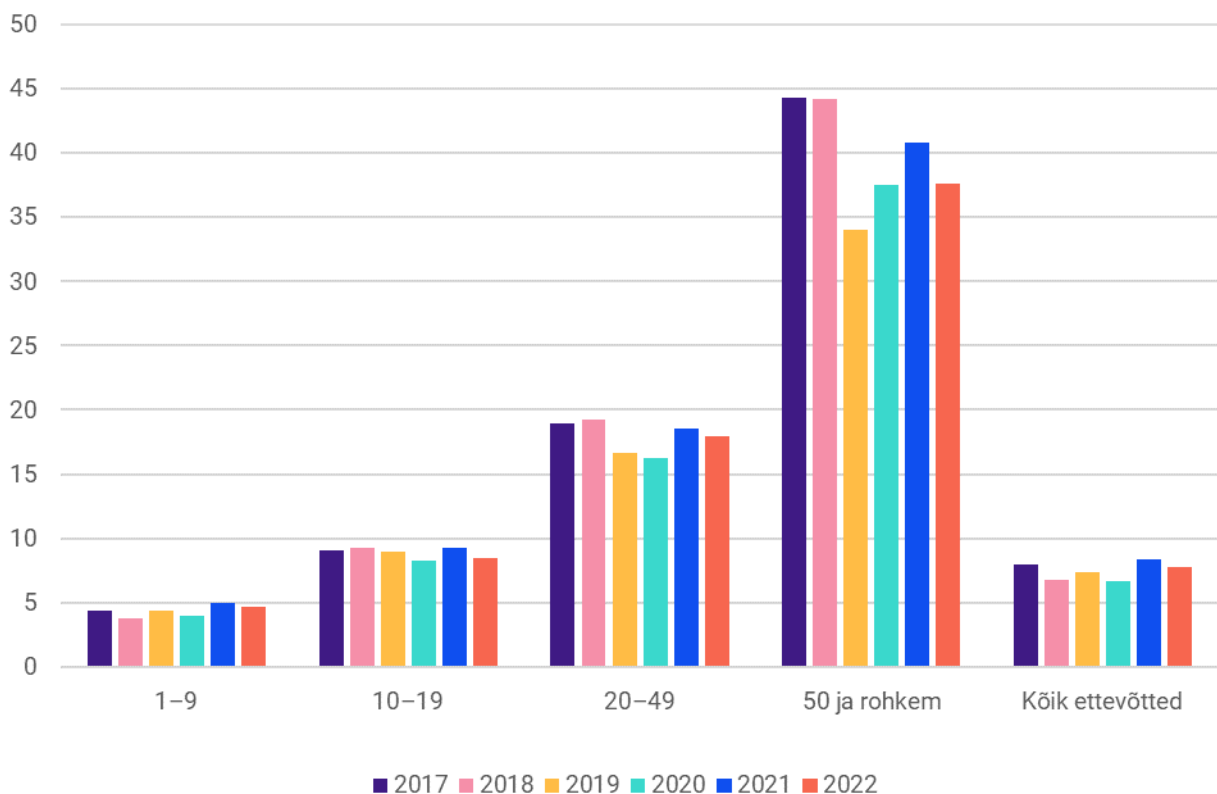
Valimites olevate ettevõtete arv oli 2022. aastal suurem kui 2021. aastal, kuid küsimustike arv ühe ettevõtte kohta oli veidi väiksem. Energia tarbimise ja tootmise uuringus suurenes kaasatud ettevõtete arv, kuna energia tootmise aruandluses peavad kõik energiat tootvad üksused olema kaetud. Lisandus aruandluse kohustus päikeseparke omavatele üksustele. Päikeseelektri tootjate arvu massiline kasv oli tingitud vastavate toetuste andmisest riigis taastuvenergia tootmise suurendamiseks. Alates 2023. aastast kasutame juba Elingi andmeid päikeseparkide kohta ja ettevõtteid on seetõttu valimis jälle vähem. Iga-aastase majandusandmete küsimustiku ehk EKOMARi valimis olevate ettevõtete arv aga vähenes 34%. Vähenemine on tingitud

mudeldamise laiemast kasutuselevõtust statistika tegemisel. Mudeldamine on kasutusele võetud just halduskoormuse vähendamise eesmärgil, et vähendada küsimustikuga andmete küsimist.

Küsimustike arv ettevõtte kohta

2022. aastal oli ettevõtete keskmine aruandluskohustus 7,8 küsimustikku aastas ehk veidi väiksem kui aasta varem (2021. aastal 8,3).

Joonis 3. Kohustuslike küsimustike arv ettevõtete kohta töötajate arvu järgi, 2017–2022

Küsimustike arvu ettevõtte kohta aitab kahandada nii valimite vähendamine kui ka alternatiivsete andmeallikate kasutamine. Need sammud mõjutavad iga suurusrühma ettevõtete halduskoormust.

Küsimustike täitmisele ja esitamisele kulunud aeg

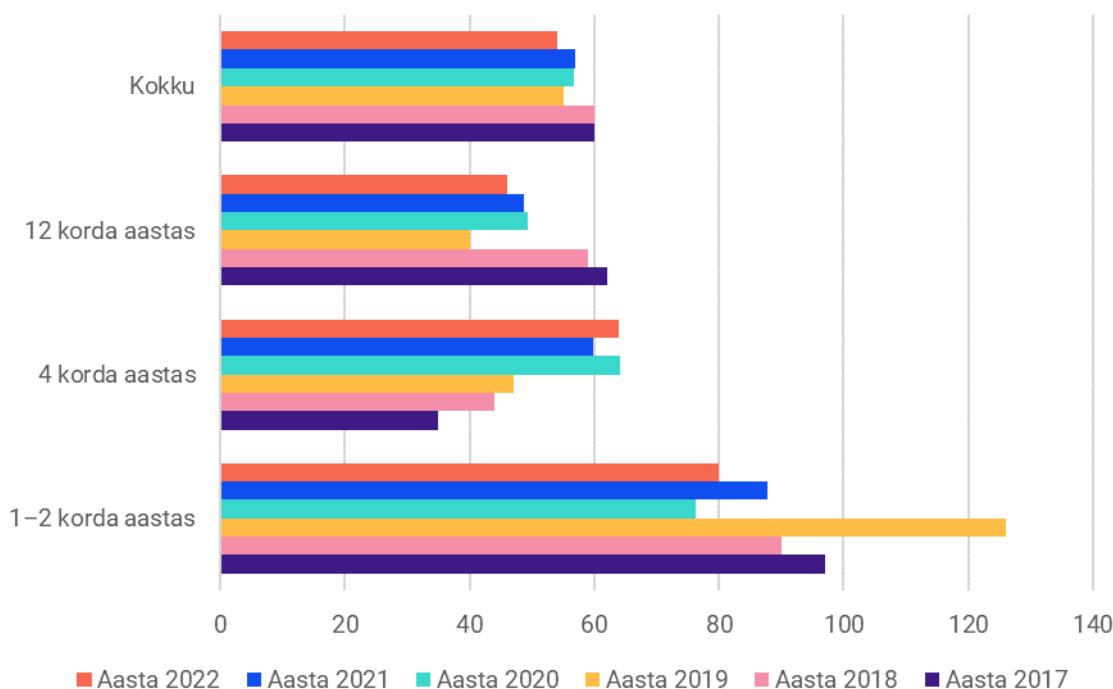
Küsimustike täitmisele ja esitamisele kulunud aega hindab Statistikaamet ettevõtetelt kogutud vastuste põhjal. Iga küsimustiku lõpus on tabel „Küsimustiku täitmisele kulunud aeg“, kuhu andmeesitaja saab märkida küsimustiku täitmisele ja esitamisele kulunud aja tundides ja minutites. Küsimustike täitmise aega küsime kord aastas.

Küsimustiku esitamisele kulunud aeg vähenes näiteks EKOMARI puhul, kuna ettevõtetel ei olnud vaja täita küsimustikus enam toimlate tabelit. Need andmed võtab Statistikaamet riiklikest registritest (Maksuameti töötamise registri (TÖR) ja ka tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsiooni (TSD) andmetest). Lisaks võtsime kasutusele uudse teavitussüsteemi, mis annab andmeesitajale e-posti teel teada, kui EKOMARI küsimustik on

eeltäidetud majandusaasta aruande andmetega. Nii ei olnud vaja enam andmete esitamiseks käia küsimustikus vaatamas, kas eeltäitmine MAA andmetega on juba olemas.

Eesti ettevõtted, asutused ja organisatsioonid kulutasid 2022. aastal Statistikaametile andmete esitamisele kokku 26 693 tööpäeva, keskmiselt 54 minutit küsimustiku kohta. Võrreldes 2017. aastaga on keskmine ajakulu kõikidele küsimustikele vähenenud 10%.

Joonis 4. Küsimustiku täitmisele ja esitamisele kulunud keskmine aeg minutites küsimustiku täitmise sageduse järgi, 2017–2022

Ettevõtete halduskoormuse vähendamine

Halduskoormuse vähendamiseks jätkame järgmisi tegevusi:

- arendame edasi võimalust edastada palga- ja tööjõuandmeid masin-masin-liidestusega („Aruandlus 3.0“ projekt);
- uuendame oma andmekogumisteenust, sh andmeesituskeskkonda;
- otsime vajalikku infot andmekogudest, avaliku ja erasektori infosüsteemidest, veebist; lähtume eesmärgist taaskasutada juba olemasolevaid andmeid ning vähendada andmete kogumist küsimustikega;
- rakendame andmete ühekordse küsimise printsiipi;
- kasutame ettevõtetelt küsimustikega kogutud andmeid nii palju kui võimalik ka teiste statistikatööde tegemisel;
- teeme puuduva info saamiseks mudelipõhist hindamist ning vähendame seeläbi valimite suurust ja/või andmekogumise sagedust;
- teeme küsimustikud andmeesitajatele arusaadavamaks ja lihtsamini täidetavaks.

Rahulolu

Tagasisidet rahulolu kohta küsitakse kahelt kliendisegmendilt – andmeesitajatelt ja -tarbijatelt ehk andmete kasutajatelt. Andmeesitajad on ettevõtted, avaliku sektori asutused ja eraisikud, kes esitavad Statistikaametile küsimustikele vastates andmeid. Statistika tarbijad on ettevõtted, avaliku sektori asutused ja eraisikud, kes on esitanud Statistikaametile teabenõude või tellinud andmeid tellimustööna.

Rahulolu taseme väljaselgitamiseks oleme seni kasutanud soovitusindeksi meetodikat² (NPS – *Net Promoter Score*). Selle kõrval nägime möödunud aastal vajadust ja võimalust andmeesitajatelt tagasiside küsimise lähenemist uuendada, paludes küsimustiku kohta tagasisidet 5-palli skaalal sama küsimustiku lõpus. Katetasime uut meetodikat ning tulemuste põhjal langetasime otsuse 2023. aastal täielikult sellele üle minna. Vahetult pärast andmete esitamist on andmeesitaja motiveeritum tagasisidet andma, mis kajastus ka uue lähenemisega küsitud tagasiside laekuvuses. Kombineerisime kaht meetodikat selliselt, et ühelt andmeesitajalt küsisime tagasisidet vaid ühe korra.

Ettevõtted, asutused

Statistikaamet küsis³ NPS-meetodil 2022. aastal üle 19 000 andmeesitajalt tagasisidet ja ettepanekuid andmete esitamiskeskonna eSTAT, küsimustike ning klienditeeninduse kohta.

Laekus ligi 1800 vastust (vastamismäär 9,1%) 62 küsimustiku kohta. Soovitusindeks kasvas kõikides küsitavates valdkondades märkimisväärselt, ületades 22 punkti piiri, mida peetakse väga heaks tulemuseks eSTAT-i soovitusindeks oli 2022. aastal 22,6, küsimustike soovitusindeks 22,9 ning klienditeeninduse indeks 46,3⁴.

Andmete esitamisel peetakse positiivseks seda, et küsimustikud on eeltäidetud, aruandeid on mugav üles laadida ja muuta ning küsimustike ülesehitus on stabiilne. Kõrgelt hindavad vastajad klienditeenindust, tuues välja konstruktiivsuse, kompetentsuse ja hea koostöö.

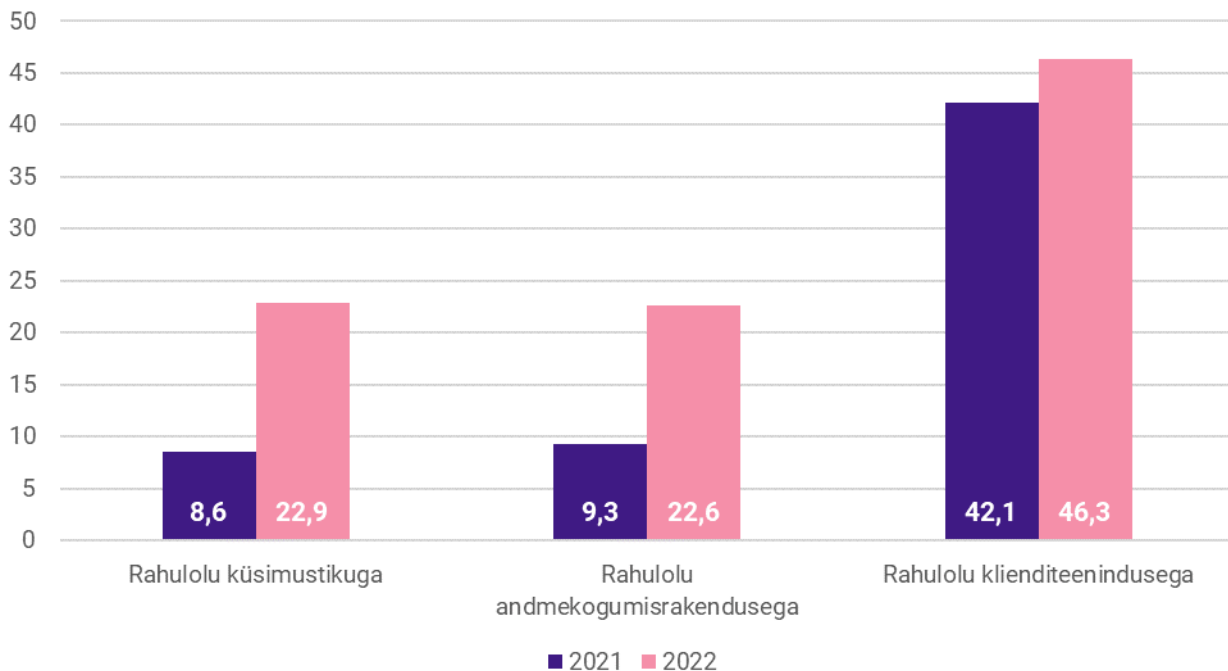
Andmeesitajate rahulolematust põhjustab suur halduskoormus. Nende ettepanek on samasisulised aruanded koondada. Andmekogumirakenduse eSTAT disaini peavad andmeesitajad kasutajale ebamugavaks ja kohmakaks, rakenduses navigeerimist keeruliseks ning pooleliolevast küsimustikust ülevaate saamist puudulikuks. Ettepanekuid tehti ka andmete esitamise tähtaegade pikendamise osas.

² Hinnanguid antakse kolmele küsimusele kümnepalliskaalal. Soovitusindeksi tulemus võib olla vahemikus –100 kuni 100. Suurepäraseks hinnatakse tulemust 100...60, väga heaks 59...20, heaks 19...0, rahuldavaks –1...–40, halvaks –41...–70 ja väga halvaks –71...–100.

³ Andmeesitajatel paluti vastata järgmistele küsimustele: „Kui lihtne oli Teie arvates seda küsimustikku täita?“, „Kui lihtne oli Teie arvates eSTAT-i kasutada?“, „Juhul, kui pöördusite klienditeeninduse poole, kuidas jäite rahule?“.

⁴ Soovitusindeks (NPS) ulatub väärtusest –100 (kõik on rahulolematud) kuni väärtuseni +100 (igaüks on soovitaja). Positiivset, nullist kõrgemat NPSi loetakse heaks ja NPS +50 on juba suurepärane.

Joonis 5. Andmeesitajate hinnang Statistikaameti tegevusele, 2022

Eraisikutest vastajad

Isiku-uuringute vastajatelt uurisime NPS-meetodiga nende rahulolu Statistikaameti küsitlustega üldiselt ja rahulolu küsitlejaga. Sarnaselt ettevõtete ja klienditeenindusega mõõtsime ka isikute rahulolu soovitusindeksi meetodikaga. Kokku kogusime tagasisidet 8 isiku-uuringu, sealhulgas rahva ja eluruumide lisauuringu (REGREL) vastajatelt. Kokku küsisime tagasisidet ligi 80 000 vastajalt, kellelt saime 7055 vastust. Seega vastas tagasiside küsimustikule ligi 9% uuringutele vastanutest.

Vastajate **rahulolu Statistikaameti küsitlustega üldiselt** mõõtsime küsimuse „Kuidas hindate oma üldist rahulolu Statistikaameti küsitlustega?“ hinnangute põhjal. Kõigi uuringute vastajate rahulolu oli 2022. aastal 39, mis on väga hea tulemus. Eristus REGRELi ja ülejäänud uuringute vastajate rahulolu, mis erines 9 punkti võrra (vastavalt 46 ja 37). REGRELi vastajad hindasid kõrgelt küsimustiku arusaadavust ja lühidust. Ülejäänud küsimustikud on pikemad ja vastamine võttis kauem aega, sellest ka madalam hinnang. Kogumisviisi järgi andsid madalama hinnangu Statistikaameti küsitlustele veebis vastanud inimesed – 27. Vastajad heitsid ette rakenduse ebamugavust ja küsimustike pikkust.

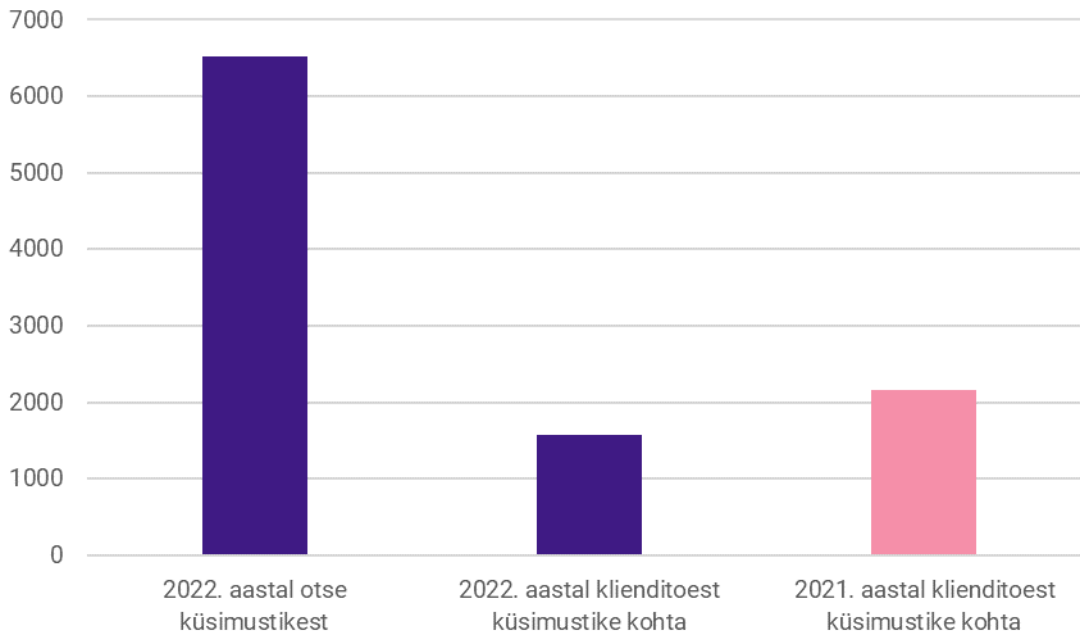
Vastajate **rahulolu küsitlejaga** uurisime küsimuse „Kui rahule jäite küsitleja tööga, sh suhtlemisoskus, käitumine ja küsimuste selgitamine?“ vastuste põhjal. Kõigi uuringute vastajate rahulolu küsitlejaga oli 76, mis on suurepärase tulemus. Küsitlejate puhul tõsteti esile nende professionaalsust, selgitamise ja veenmise oskust ja tasakaalukust. Ka küsitlejate rahulolu hindamisel erinesid suurel määral REGRELi ja muude uuringute vastajate rahulolu, vastavalt 64 ja 82.

Küsimustike tagasiside küsimise uuendus 2022. aastal

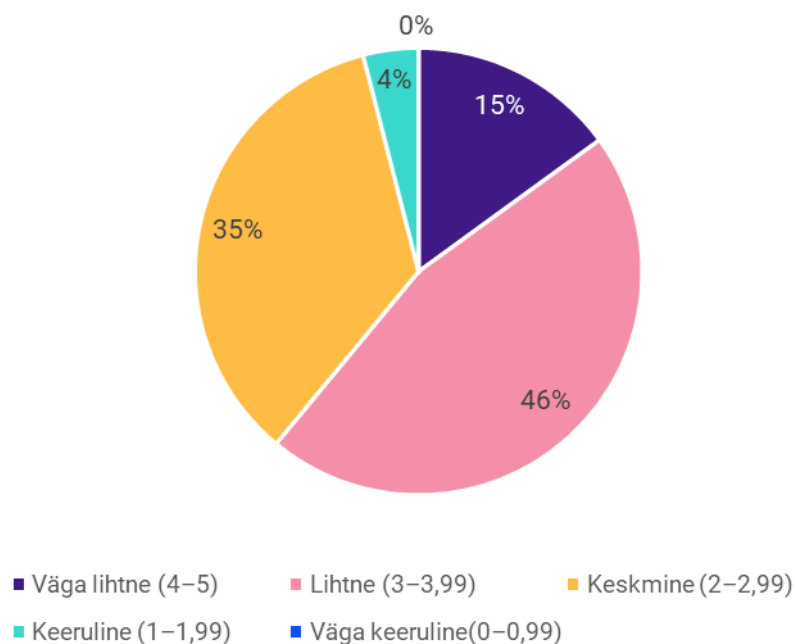
Nägime võimalusi andmeesitajatelt tagasiside küsimise lähenemist uuendada ning 2022. aasta teises pooles ja katsetasime küsimustiku kohta käiva tagasiside kogumise uut meetodikat. Lisasime küsimustiku kohta käivad väited küsimustiku lõppu ning palusime neile hinnangut Likerti 5-pallisel skaalal.

2022. aastal kogusime uue metoodika alusel ettevõtlusuuringutes tagasisidet ühekordselt kõikide kuuliste ja kvartaalsete küsimustike kohta (53 küsimustikku). Kokku kinnitati sellel perioodil ära 21 201 ankeeti, millest 34% juhul anti ka tagasisidet (6520 korda).

Joonis 6. Saadud tagasiside mahu võrdlus, 2022 ja 2021.

Joonis 7. Keskmine hinnang (5-pallisel Likerti skaalal) küsimusele „Kui lihtne oli seda küsimustikku täita?“ oli 3,77 ehk meie skaala järgi LIHTNE.

2023. aasta küsimustikesse on juba jõutud sisse viia ka mõningaid parandusi:

- lisatud infotabelisse täitmist lihtsustavaid juhiseid;
- muudetud täitmise tähtaegu;
- lisatud eeltäimisi;
- parandatud sõnastusi;
- vähendatud kontrolle;
- antud sisendit haldusallikate kasutuselevõtuks.

Katsetasime ühes isiku-uuringus tagasiside kogumise muudatust ja saime kinnituse, et 2023.aastal kogume kõikidel isiku-uuringutel küsimustiku tagasiside samal viisil.

Andmekasutajad

Klientide rahulolu riikliku statistikaga

2022. a jooksul küsis Statistikaamet 957 tarbijalt tagasisidet ja ettepanekuid vastatud teabenõuete, tehtud tellimustööde ning klienditeeninduse kohta. Klientidel paluti vastata küsimustele „Kuivõrd jäite rahule saadud vastusega / mil määral vastas tellimustöö tulem Teie vajadustele?“; „Kuivõrd jäite rahule klienditeenindusega?“; „Kas soovitate Statistikaametit kolleegile või sõbrale?“.

Laekus 206 vastust (vastamismäär 22%). Statistikaameti soovitusindeks 2022. aastal oli 75,6 (2021. aastal 72,2). Teabenõudele või tellimustööle saadud vastusega rahulolu indeks oli 72,1 ning klienditeenindusega rahulolu indeks 81,3.

Statistika tarbijad tõstavad esile kiiret, mugavat ja professionaalset klienditeenindust. Vastuste puhul ollakse rahul koostööga kliendi vajaduste väljaselgitamisel, vastuste põhjalikkusega ja vastavusega tellija soovidele. Rahulolematust põhjustab, kui kliendi soovitud statistikat avaldatud ei ole. Samuti märgiti ära, et soovitud andmete leidmine Statistikaameti kodulehelt ja andmebaasist on suhteliselt keeruline ning seda võiks lihtsustada.

Ühiskonna usaldus

Statistikaamet on liitunud Turu-uuringute AS-i korraldatud institutsioonide usaldusväarsuse uuringuga. Kord kvartalis küsitakse Eestis juhuvaliku alusel ligikaudu 1000 inimeselt: „Mil määral Te usaldate järgmisi institutsioone?“ Uuringus osaleb olenevalt kvartalist 26 või 27 asutust. 2022. aastal oli Statistikaameti parim tulemus selles arvestuses 12. koht. Kõige enam usaldatakse Päästeametit, Häirekeskust ning Politsei- ja Piirivalveametit. Samad institutsioonid on püsinud väikeste kõikumistega pingerea eesotsas juba aastaid.

2. Andmehaldus

2.1 Riigi andmehalduse koordineerimine

Statistikaamet koordineerib riigi andmehaldust koos partneritega, kellest olulisemad on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Riigi Infosüsteemi Amet.

Ministeeriumid ja ametid näevad andmehaldust olulise osana digiriigi reformist, mis aitab kaasa avalike digiteenuste osutamisele. Asutused tajuvad üha teravamalt, et nende kätte kogunenud andmed on suur vara, mille toel saab muutusi ellu viia, aga ainult siis, kui andmete valdkonda omakorda reformitakse. Andmetel on kindel koht Eesti pikaajalises strateegias „Eesti 2035“ osana paremast riigivalitsemisest, seda ulatuslikuma andmevahetuse ehk andmete taaskasutamise teel ning uuringute ja statistika kasutamise abil poliitikakujundamises. Andmehaldus on oluline ka „Eesti digiühiskonna arengukavas 2030“; Statistikaametil on keskne roll selles määratletud andmepõhise riigivalitsemise ja andmete taaskasutuse kahe eesmärgi saavutamisel:

- riigi otsuste tegemine kvaliteetsete andmete abil, mis toetub andmete leitavusele, kvaliteedile ja kasutamise kiirusele, andes otsustajatele analüütilist tuge ning tõhustades protsesse;
- ajakohane ja terviklik ülevaade andmetest nii andmekogude kui ka andmestike tasandil. Samuti võime andmeid omavahel semantiliselt linkida ning rakendatakse andmete ühekordse küsimise ja taaskasutuse põhimõtet.

Andmete olulisus oli igapäevaselt näha võitluses COVID-19 kriisiga. Selle kriisi negatiivse mõju vähendamiseks ning uuteks arenguteks lõi Euroopa Liit taaste- ja vastupidavusraha. 2021. aasta lõpus kinnitas Euroopa Komisjon Vabariigi Valitsuse otsused taaste- ja vastupidavusraha (RRF) rahastamiskava osas, mille digiriigi komponendina on toodud andmehalduse ja avaandmete oivakeskuse loomine ja väljaarendamine, mille eesmärgid on:

- tõsta riigi hallatavate ja kogutavate andmete kvaliteeti;
- muuta andmed otsuste tegemiseks paremini kättesaadavaks;
- tõsta avaandmete kättesaadavust ja kvaliteeti, samuti nende taaskasutamist.

2021. aasta lõpus ja 2022. aasta alguses korraldasime andmehalduse uuringu, mille eesmärk oli saada ülevaade riigi infosüsteemi haldussüsteemis (RIHA) registreeritud andmekogude vastutavate ja volitatud töötajate korralduslikest tegevustest seoses andmekogude pidamisega. Uuringus osales 44 asutust ning käsitlesime nende 344 andmekogu. RIHAs nähtavatel andmetel oli põhiseaduslikel institutsioonidel, ministeeriumidel ja Riigikantseleil ning ametitel, inspeksioonidel jt valitsusasutustel kasutusel või loomisel 817 andmekogu. Jättes kõrvale standardlahendused (sh dokumendihaldussüsteemid) ja need kogud, mis tegelikult olid teenused, sobis andmekogu kirjeldusega neist 344. Tegelikuses aga leidsime kinnitust vaid 216 andmekogu olemasolust ning 158 puhul neist õnnestus nende omanikku detailselt küsitleda.

Uuring andis Statistikaametile andmehalduse koordineerimiseks vajaliku ja väärtusliku aluse, mis varem puudus. Saime nii asutuste kui ka andmekogude kaupa ülevaate, mille põhjal edasisi tegevusi planeerida. Suuremad probleemid:

- riigil puudub tegelikkusele vastav tervikpilt andmetest andmekogude tasandil;

- ka asutustel pole täit ülevaadet tervikpildi osadest ja vajalikest tegevustest enda asutuse andmete korrastamisel;
- asutused ootavad nii juhendamist kui ka töövahendeid.

Samas asutused, sh paljude tippjuhid, on valdkonna olulisusest teadlikud ning otsivad lahendusi. Lühidalt öeldes oodatakse koordineerimist. Avalik sektor on andmehalduses mitme väljakutse ees, mis RRFi kavas sõnastati järgmiselt:

- avalikus sektoris hoitud ja kogutavate andmete (taas)kasutamine paremateks otsusteks poliitika-kujunduses ja teenuste parendamiseks, sh terviklike ja etteaimatavate teenuste pakkumiseks. Tehisintellektil põhinevate rakenduste kasutuselevõtuks jms on vaja, et kasutatavad andmed oleksid kvaliteetsed;
- andmete kvaliteet jätab aga sageli soovida, põhjuseks on madal ja ebaühtlane andmehalduse korralduse, kompetentsi ja praktikate tase asutuseti. Lisaks ei ole andmete (taas)kasutuseks olemas piisavat ja lihtsat sisulist ülevaadet;
- lisaks on andmehalduses rohkelt ebatõhusust. Näiteks on avalikus sektoris enam kui 1200 andmekogu, mille vahel tuleb ette kasutaja vaates andmete dubleerimist ja mitmekordset esitamist/küsimist;
- eraldi väljakutseks on avaandmete vähene ja mittesüsteemne kättesaadavaks tegemine, mis peaks olema hea andmehalduse korralduse pidev ja igapäevane osa. Avaandmete alal on seis Eestis küll paranenud, kuid digimajanduse ja -riigi arengu vaates endiselt algusjärgus. Ka see on suuresti kinni kompetentsi puuduses. Olemasolevate avaandmete puhul on väljakutseks laiendada nende (taas)kasutamist uute teenuste ja otsuste jaoks.

Andmehalduse reform on plaanis ellu viia nelja aasta jooksul. Statistikaametis käivitati 2022. aastal andmehalduse kompetentsikeskus. Selle ülesandeks on andmehalduse nõuete ja klassifikaatorite süsteemi arendamine; andmehalduse alane juhendamine ja nõustamine (sh andmehalduse nõuetekohane juurutamine teistes asutustes ja koolitamine); ülevaate haldamine riigi andmete kohta; andmekvaliteedi ja avaandmete parendamise algatused ja tugitegevused (sh aidatakse asutustes Statistikaameti toel läbi viia andmekvaliteedi auditeid ja koolitusi); andmevaramute käivitamine. Nendest ülesannetest prioriteetne oli 2022. aastal tegelemine andmekirjelduste ja -kvaliteediga.

Teiseks olulisemaks suunaks andmehalduse koordineerimisel on koostöö MKMi ja RIAGA andmehalduse korraldamiseks vajalike IKT töövahendite pakkumisel. Senine riigi andmekataloog RIHA⁵ on asutustele vähe lisandväärtust andnud. Selleks, et asutused saaks andmehalduse vahendi, mis oleks liidestatud RIHAGA, oleme välja arendanud RIHAKESE. See on töövahend, milles asutus saab oma andmekogud andmesõnastikus kirjeldada, tõsta andmete arusaadavust, luues mõistelise ärisõnastiku, hoida ülevaate andmetest ja kirjeldused ajakohastena ning edastada kirjeldused RIHAKESSE. Nii tekib ajakohane ja sisuliselt mõistetav ülevaade riigi andmekogudes olevatest andmetest. Rakenduse esimene versioon on kasutatav aprillist 2022.

Suvel 2022 esitas MKM visiooni, et RIHA ja Eesti avaandmete teabevärv arendatakse üheks andmete teabevärvaks. Oluliseks nende arenduste juures on kokkulepe, et tuginevad ühisele standardile. Oleme koos MKMiga selle standardi koostanud.⁶ Rakendused ja liidestused, sh kogu Euroopa andmeportaali, kasutavad ühilduvat standardit, mis teeb andmed paremini leitavaks.

Jätкус andmehaldusele õiguslike nõuete kehtestamine. Teenuste korraldamise ja teabehalduse aluste määrusega⁷ kehtestati andmehalduse täpsemad nõuded ja tingimused, mille kohaselt peavad asutused rakendama andmekvaliteedi seire ja haldamise protsessi. See on küll kitsendatud andmekogudega, kuid

⁵ Riigi infosüsteemi haldussüsteem, RIHA, <https://www.riha.ee/>

⁶ Andmekirjelduse standard, mai 2022, https://www.stat.ee/sites/default/files/2022-06/AH_juhis_andmekirjeldus_standard_2.0.pdf

⁷ Vabariigi Valitsuse 22.05.2022 määrus, <https://www.riigiteataja.ee/akt/131052017007?leiaKehtiv>

andmekvaliteedi protsess suunab asutusi tähelepanu pöörama ka oma nendele andmestikele, mis ei ole andmekogud. Nõuete rakendamine on 2023. aasta ülesanne.

Ka Euroopa Liidus loodi 2022. aastal andmete valdkonna reguleerimiseks uusi õigusakte. Vastu võeti andmehalduse määrus (*Data Governance Act*, 30. mai 2022), mis sätestab üle Euroopa andmete taaskasutamise ja andmevahendusteenuse (meil andme jagamisteenus). Menetluses on andmemääruse eelnõu (*Data Act*), mis veelgi täpsemalt reguleerib andmete jagamist ja kättesaadavust, sh erasektori poolt ja erakorraliste vajaduste korral.

2.2 Koostöö asutustega nende andmehalduse parendamiseks

2022. aastal oli koostöös asutustega prioriteetseks tegevuseks nende andmekogude kirjeldamise toetamine. Kokku tehti 147 andmekirjelduse projekti ehk kirjeldati kas andmekogu või andmestikke, koostades neile andmesõnastiku või mõistelise ärisõnastiku. Kokku tehti projekte koostöös 19 asutusega, kes moodustavad ligi poole kõikidest valitsusasutustest. Lisaks kirjeldati ka Statistikaameti andmeid.

Andme- ja ärisõnastike koostamine. Andmehalduses on asutuste poolt vaadatuna tegevused omavahel seotud: andmekirjeldus andmekvaliteediga, andmekvaliteet ärireeglitega, ärireeglid teenustega ning kõigist neist on vaja ülevaadet. Koostöö asutustega keskendus kõige enam detailsele andmekirjeldusele. Eestis kui muidu tugevas e-riigis on andmete kirjeldamine olnud ebaühtlane ning sageli on seda tehtud pelgalt IT-arenduse käigus. Kuigi veebi semantilised tehnoloogiad on hästi arenenud, on äri- ja IT-poole nende kasutus olnud vähene. Otsides töötavat lahendust, seadsime prioriteediks mõistelise ülevaate saamise andmetest. Selleks koostame ja juhendame asutusi andme- ja ärisõnastike koostamisel. Sõnastike koostamise ja haldamise funktsionaalsus on realiseeritud ka RIHAKESes ning kirjeldus standardiseeritud.

Andmestike märksõnastamine. Töötasime 2022. aastal ka andmestike märksõnastamise väljakutsetega, märksõnastades avaandmete teabevärvavas 675 Statistikaameti andmetabelit.⁸ Andmestike märksõnastamine hõlbustab andmete otsimist. Lähtusime Eesti avaandmete portaalis olevast üldisest eesti märksõnastikust. Praktikas ilmnes, et see raamatukogudes kasutatav märksõnastik vajab andmestike märksõnastamisel osalist täiendamist.

Andmekvaliteedi parandamine. Tehes asutustega andmekvaliteedi haldamisel koostööd, on kerkinud andmekvaliteedi mudeli rakendamisel kasutatava tarkvara küsimus. Asutused näevad andmekvaliteedi seost andmekirjeldusega, kuid kui andmekirjelduse töövahend on RIHAKESE näol olemas, siis andmekvaliteedi töövahendi arendamine välja 2023.–2024. aastal.⁹ Lisaks on vaja tegelda ka andmekirjelduse ehk metaandmete kvaliteediga, mille tõstmine avaandmete või asutuste portaalide juures tõstab andmestike usaldusväärust ja kasutatavust. Teenuste korraldamise ja teabehalduse aluste määrusest¹⁰ tulenevad andmekvaliteedi nõuded ja juhised tulenevad soovitusel vajavad jätkuvat tähelepanu, et need oleks praktilised.

⁸ <https://avaandmed.eesti.ee/information-holders/statistikaamet>

⁹ Vabariigi Valitsuse 22.05.2022 määrus, <https://www.riigiteataja.ee/akt/131052017007?leiaKehtiv>

¹⁰ Vabariigi Valitsuse 25.05.2017 määrus nr 88

3. Andmekirjaoskus

Meie eesmärk on andmete oskuslik kasutamine ning see, et oleme Eestit puudutavate andmete peamine ja usaldusväärne allikas.

3.1 Digitaalsete teenuste arendamine

2022. aastal jätkasime ameti rakenduste kaasajastamist ning panustasime kasutajamugavuse parandamisesse. Arendasime edasi ameti põhiveebi ning võtsime kasutusele uue klassifikaatorite portaali. Tegime palju ettevalmistusi, mille tulemused paistavad välja juba 2023. aasta esimestel päevadel.

Alates 2017. aastast pakub Statistikaamet oma kasutajatele võimalust andmeid küsida vestlusakna vahendusel ning järgnevatel aastatel võeti kasutusele ka juturobot Iti, kes oskas väsimatult vastata enim küsitud teemadel. 2022. aastal otsustasime liituda avaliku sektori asutuste veebilehtedel olevate juturobotite koosvõimelise võrgustikuga Bürokratt, mis võimaldab inimesel asutustelt vestlusakna kaudu kõnekeelse suhtlusega infot saada. Lähitulevikus on plaanis mitmeid arendusi, mis võimaldavad klientidele pakkuda veel paremat teenust ning seda iga päev olenemata kellaajast. See annab võimaluse klienditeenindajatel tegeleda mahukamate ja keerukamate küsimustega. Aasta jooksul valmistati ette treeningmaterjale ning aasta lõpus õpetati Bürokratile selgeks Statistikaameti 40 levinumat teemat, millega ta alates 2023. aasta algusest andmehuvilisi ning andmeesitajaid ameti veebilehel ning andmebaasis abistab.

2022. aastal tegime ettevalmistusi ka selleks, et ametil jääks edaspidi kasutusele vaid üks avalik statistika andmebaas. Selle saavutamiseks tegime mitmeid muudatusi sisemistes protsessides ning aasta lõpuks jõudsime nii kaugele, et uuel aastal on võimalik täielikult loobuda vanast andmebaasist aadressil andmebaas.stat.ee, kus 2022. aastal avaldati vaid väliskaubanduse andmeid.

Andmete taaskasutuskeskkond uuringuteks

Statistikaamet alustas 2022. aastal talle seadusega pandud kohustuse, andmeajamisteenuse tagamiseks uue infosüsteemi välja arendamist.

Uut infosüsteemi nimetame andmestike taaskasutuskeskkonnaks uuringuteks ning sellesse integreeritakse andmeajamine analüüsideks ja teadlaste teenindamine.

2022. aasta augustis kuulutasime välja hanke ning analüüs koos arendajaga algas novembris. I etapi arendused valmivad 2024. aasta alguses ning seisnevad järgnevas:

- kasutajaliides koos andmekataloogiga. Otsingumoodul toetub Statistikaameti andmekataloogile, mille sisu on metainfosüsteemist (Colectica) automaatse andmevahetusega peegeldatavad metaandmed. See andmekataloog on indekseeritud ja üle-tekstiotsinguga otsitav ning sirvitav ja kokkulepitud kriteeriumite alusel filtreeritav;
- juurdepääsumoodul eristab rollide põhiselt autoriseeritud kasutajad ja avaliku vaate. Otsing on avalikus vaates, tellimuseks ja üksikandmete analüüsiks on vajalik lepinguline suhe;
- andmestike tellimise ja tellimuse täitmise (v.a andmestike ettevalmistus) protsess;
- tellimuse ja lepinguga seotud asutuste ja isikute haldamise protsess;
- andmestike ettevalmistamise, uuringu teostamise ning uuringutes kasutatavate üksikandmete, nende analüüsimise ja tulemite turvalise keskkonna analüüsi osa;
- alusandmete ja tulemite hoiu osa: kus ja kuidas on andmed salvestatud, kellel on juurdepääsud pärast projekti lõppu ning millised on hävitamise ja säilitamise tingimused.

3.2 Aitame inimestel mõista ja mõtestada maailma andmete kaudu

Statistikaameti põhiülesanne on tehtud riiklik statistika avaldada digitaalsete teenuste kaudu, kuid avaldatud andmed vajavad väärindamist, et kasu neist oleks suurim. Andmekirjaoskuse edendamine kui eesmärk aitab väärtust võimendada. Andmed ja statistika aitavad teha elus teadlikke ja kasulikumaid otsuseid. Aruande riikliku statistika punktis (1.1) rääkisime avaldamiskalendri järgi avaldatud andmeobjektidest, sh 129 kohustuslikust pressiteatest. 2022. aastal avaldasime andmekirjaoskust silmas pidades **257** andmelugu, täpsemalt **144** pressiteadet, **57** uudist ja **56** blogipostitust, lisaks andsime **179** intervjuud. Ühiskonna järjest suuremast andmevajadusest räägib ka vastatud meediapäringute arv, mis 2022. aastal oli 448 (2021. aastal 295). Aasta lõpuks jälgis meie sotsiaalmeediakanaleid üle 50 000 andmehuvilise.

Korraldame tarbijate soovil ja tellimusel **koolitusi ja infopäevi**, kus tutvustame avaldatud andmeid ja välisele kasutajale mõeldud rakendusi nende tarbimiseks. 2022 aastal korraldasime 9 tarbijakoolitust koolidele, ülikoolidele ja asutustele.

Panustasime andmekirjaoskuse ja meediapädevuse [nädalasse](#), mille jooksul ootasime ürituste ja teavitustegevuste kaudu noori koguma andmetarkust. Koostöös infoportaaliga Teeviit korraldasime videotunni, „Tagasi kooli“ meeskonnaga e-tunni ning jagasime sotsiaalmeedias videoid, kus arst ja tervishoiujuht Arkadi Popov, teleajakirjanik Anna Pihl ning idufirma Veriff tootejuht Liisi Soots rääkisid, kuidas nad andmeid igapäevaselt kasutavad ning kuidas need enda jaoks tööle panna. 20. oktoobril tähistatakse traditsioonilist Euroopa ja maailma statistikapäeva, mil statistikaametid korraldavad andmehuvilistele tegevusi andmekirjaoskuse täiustamiseks. 2022. aastal kutsusime [Euroopa statistikapäeval](#) kooliperesid üle Eesti üles osa saama tunnist, kus jagasime väärt teadmisi andmete kohta, põnevaid fakte Eesti rahvastikust, häid vihjeid, kust ja kuidas uurimistöödeks vajalikud andmed üles leida, ning võimalust osaleda võistlusmängus ja viktoriinis. Päeva teise, kõigile andmehuvilistele avatud osa korraldasime koostöös Läti statistikaametiga.

Statistikaamet annab alates 2011. aastat välja **Albert Pulleritsu nimelist noore statistiku preemiat**. Preemiaga tunnustatakse üht üliõpilast, kelle rahvastiku-, sotsiaal-, majandus- või keskkonnavaldkonna magistri- või bakalaureusetöö rakendab või arendab mõnd statistikameetodit. 2022. aastal sai noore statistiku preemia Kadi Kilgi Tartu Ülikoolis kaitstud magistritööga „Hospitaliseerimise riski prognoosimine krooniliste haigustega patsientidel“.

Kadi Kilgi

Andmete kasutamise ja mõtestamise propageerimiseks oleme algatanud konkursi „Andmepärl“ silmapaistvate andmekäsitluste tunnustamiseks. „Andmepärl 2022“ konkursil oli kaks kategooriat: parim andmelugu ja parim infograafika. **2022. aasta parim andmelugu oli „Sõeluuringute roll vähi diagnoosimisel“**, mille autor oli Ksenia Niglas Eesti Haigekassast. Töö on andnud esimese andmepõhise kinnituse, et Eesti sõeluuringu programmidel on oluline roll vähi varajases avastamises. Sõeluuringul avastatud rinna- või emakakaelavähi juhtude korral on patsiendi elumus parem kuni 10 aasta vaates. **2022. aasta parim infograafika oli kuritegevuse statistika veebileht**, mille autor oli Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna analüüsitalitus koostöös loovagentuuriga DaDa. Tegemist on ainulaadse veebilehega Eestis ja

lähiriikides, mis toob keerulise kuritegevuse olukorra lihtsas ja arusaadavas pildikeeles ning graafikutes Eesti inimesteni, pakub selgitusi ning avab nähtuse eri tahke.

Lisaks panustame ka Eesti ja rahvusvahelise statistikateadmuse arengusse. 2022. aastal tutvustasime Statistikaameti rahvaloenduse jaoks välja töötatud nn indeksite meetodikat (residentsuse ja paiknemise indeks) registritest saadavate andmete kontrollimiseks ja täpsustamiseks suure hulga teiste registrite ja andmeallikate abil.

3.3 Statistika- ja andmealane koostöö Eestis

Üheks andmekirjaoskuse arendamise viisiks on ka ameti tegevuse ja võimaluste tutvustamine meie partneritele nii avalikus sektoris, ettevõtluse erialaliitude seas kui ka teadusringkondades. Parem ülevaade meie tegevusest, võimekusest ja teenustest võimaldab meie partneritel märgata koostöökohti ja meie poolt loodavat väärtust paremini enda ja riigi huvides ära kasutada. 2022. aastal oli eesmärgiks jätkuvalt tugevdada koostööd meie põhipartneritega riikliku statistika valdkonnas.

Jätkus praktiline koostöö ministriumide ja Riigikantselei analüüsiekspertidest koosnevas riikliku statistika töörühmas, mis loodi 2021. aastal eesmärgiga tutvustada ameti tegevust ning saada tagasisidet meie teenustele. Toimus kolm kohtumist, põhirõhk oli riikliku statistika programmi ja Statistikaameti arengukava ja koostamiseks partnerite andmevajaduste kogumisel, tutvustame regulaarselt enda plaane, tegevuspõhimõtteid ja töökorraldust, sh tellimustööde tegemisel.

Töörühmas tutvustasime ka uut Euroopa statistikaalast õigusloomet, avaldasime ministriumidega Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktide eelnõude kohta arvamust. 2022. aastal konsulteeris Euroopa Komisjon liikmesriikidega Euroopa statistika määruse 223/2009 muutmist ette valmistades Euroopa statistika ja statistikasüsteemi tulevikukindlamaks muutmise osas. Eesmärk on kaasajastada statistikaasutuste rolli ja ülesandeid andmeökosüsteemis, hõlbustada uute andmeallikate, sh eraandmete kasutuselevõttu, parandada riikidevahelist andmevahetust. Selle töö raames kogusime tagasisidet nii ministriumidelt kui ka ettevõtluse erialaliitudelt ning sõnastati Vabariigi Valitsuse seisukohad konsultatsiooni kohta. Need on heaks sisendiks 2023. a aprillis Euroopa Komisjoni poolt avaldatava Euroopa statistika määruse eelnõu kohta Eesti seisukohtade kujundamisele.

2022. a kevadel tegime Statistikaameti 2023.–2030. aasta arengukava ette valmistades avaliku sektori poliitikakujundajate, erasektori esindusorganisatsioonide, teadusasutuste ning meediaettevõtete hulgas küsitluse ja fookusgrupi intervjuud andmevajaduste ja Statistikaameti teenustega rahulolu kohta (vt tulemusi tabelist 6).

Tabel 6. Partnerite ja andmekasutajate ootused

Teema	Ootus
Andmehaldusele	Andmete leitavaks muutmine, klassifikaatorite ja metaandmete korrastatust, erinevuste selgitamine
Andmeanalüüsile	Pädeva toe pakkumine analüütikutele, tellimustööde tegemise suutlikkus, tsentraalne statistikategemine
Andme jagamisele	Keskne ning kasutajasõbraliku ülesehitusega süsteem, mille kaudu leida andmeid ja neile lihtsalt juurde pääseda
Andmete kvaliteedile ja kätte saamise kiirusele	Aegri date püsivus, juurdepääs reaala ja andmetele, paremad metaandmed, teatud valdkondades detailsemad andmed
Teenuste hinnastamisele	Hinnastamise selgus, põhimõtete rakendamine, mille kohaselt oleks tasuta riiklik statistika ja väljundid oleks tasuta andmeandjatele

Partnerite vajadusi käsitleb Statistikaameti 2023. aasta alguses valminud arengukava aastateks 2023–2030 ning seda saatev praktiline tegevuskava. 2022. aastal tugevdasime ka õigusosalast pädevust, et rääkida andme- ja statistikateemadel rohkem kaasa poliitikakujundamise varases faasis, sh õigusloomes. Lisaks on arengukava tegevuskavas tegevusi, mis tõstavad lähiaastatel tunduvalt ka andmeesitajate rahulolu (täiendavate haldusallikate ja eraandmete kasutuselevõtt, reaalamajanduse arendamine, kliendikeskkondade arendamine).

4. Organisatsiooni arendamine

Meie tegevuse olemus on seista kvaliteetsete andmete eest kogu riigis ja pakkuda järjepidevalt olulist, usaldusväärset ning tähendusrikast informatsiooni. Eesmärkide elluviimist toetavad organisatsiooni kolm põhiväärtust, mis on sõnastatud ning uuendatud kogu organisatsiooni arvestades, kõigi töötajate koostöös.

Usaldusvärsus

Koostöö

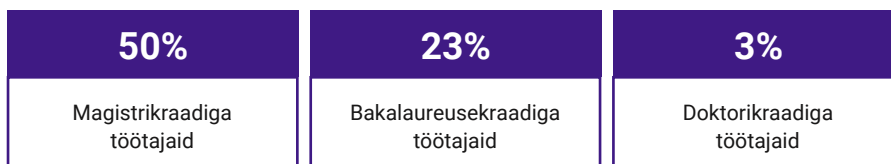

Uuenduslikkus

Organisatsiooni arengus oli 2022. aasta Statistikaameti jaoks muutuste- ja teguderohke, vastne peadirektor sättis oma käe järgi paika organisatsiooni juhtimisloogikat. Välja vahetus oluline osa asutuse juhtkonnast, alates kahest peadirektori asetäitjast ning lõpetades mõlema sisuvaldkonna osakonna juhataja ja personalijuhiga. Lisaks töötati paralleelselt välja uut arengukava koos tegevuskavaga. Samuti tuli kohaneda pandeemiajärgse juhtimiskultuuriga, kus töötajad eelistavad varasemast suuremal määral kodust töötada. Selle tulemusena vähendasime Tallinnas kontoripinda pea poole võrra. Muutustega juhtimiskorralduses jätkatakse ka 2023. aastal, tuues fookusesse teenuspõhise juhtimise põhimõtete rakendamise ning kliendikesksuse andmeteenustes.

4.1 Inimeste arendamine

Põhiosa (85%) Statistikaameti eelarvest läheb palgakdeks, mis näitab ilmekalt, et inimesed on sõna otseses mõttes meie peamine vara, millele saame oma edu rajada. 2022. a töötas meil keskmiselt 350 teenistujat, kelle keskmine vanus oli 48 aastat ja kellest 80% olid naised. Enamik meie inimestest teeb tööd Tallinna kontoris, aga toimetame ka Tartu ja Viljandi esindustes. Magistrikraadiga töötajaid on meil 50%, bakalaureusekraadiga 23% ning doktorikraadiga 3%.

2022. a ministeeriumide haldusalade, põhiseaduslike institutsioonide ja Riigikantselei palgade koondraporti põhjal on Statistikaameti palgapositsioon aastaga nõrgenenud ning võrreldes teiste ametite ja inspeksioonidega teenitakse Statistikaameti üle 10% madalamat palka. Palkade mahajäämus on olnud üheks oluliseks põhjuseks ka suurele koguvoolavusele, (2022. aastal 19%). Mahajäämust korrigeeriti kahe laiapõhjalise palgamuudatuste paketi. Arvestades seda, et palgad tõusid ka teistes riigiasutustes, selgub nende meetmete mõju alles 2023. aastal.

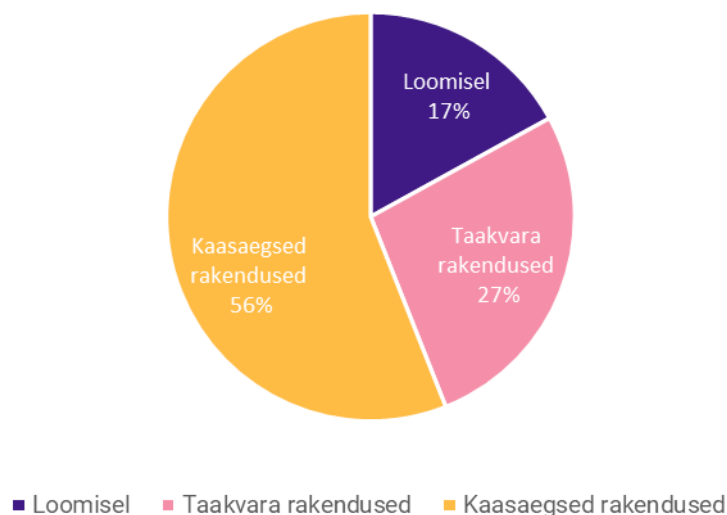
Statistikaameti töötajatest 95% osales möödunud aastal erinevatel riigisisestel koolitustel. Põhirõhk oli ameti töötajate korraldatud sisekoolitustel ja infotundidel. Statistikaameti põhitegevusega seotud koolitused moodustasid kõigist koolitustest 52%, sellele järgnesid digioskuste arendamise, arvutiõppe ja

infotehnoloogiaga seotud koolitused 13% ulatuses. Lisaks siseriiklikele koolitustele kasutati *European Statistical Training Program (ESTP)* pakutavaid koolitusvõimalusi. Statistikaameti teenistujad osalesid 18 ESTP koolitusel. Keskmise koolitusel osalemise maht töötaja kohta aastas oli 20 akadeemilist tundi.

4.2 Tehnoloogilised väljakutsed

Tänapäevased statistikaametid on olemuselt muutunud infotehnoloogilisteks „ettevõteteks“, kuna praktiliselt kõik tööprotsessid põhinevad ühel või teisel moel infotehnoloogial. Meie infotehnoloogia juhtimise keerukus tuleneb asjaolust, et IT-d, arendusi ning eelarvet haldame koostöös Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskusega. Statistikaameti tegevusega seotud IT-eelarvet haldab RMIT. Statistikaameti eri tööprotsesse toetab kokku 60 rakendust, 2022. aasta alguse seisuga olid 19 neist vananevad tarkvararakendused (taakvara), mis kasutavad aegunud tehnoloogiat (vt jaotus joonisel 8). 2022. aasta lõpuks saime arendustööde tulemusena nendest 3 välja vahetatud või nende rakenduste funktsioonid mujal asendada.

Joonis 8. Ülevaade Statistikaameti rakendustest

Taakvararakendused on Statistikaametis hajunud üle kogu statistika tootmise süsteemi, mille igas osas on midagi, mis on tehnoloogiliselt vananenud. Iga-aastases IT-eelarves eraldame rahastust selleks, et taakvara turvaparendusi ja ülalhoidu tagada, kuniks suudame need välja vahetada.

4.3 Rahvusvahelises koostöös osalemine

Statistikaameti rahvusvahelise koostöö eesmärgiks on kujundada ja välja töötada mitmesugustel allikatel põhinev võrreldav statistika, arendada andmehaldust ja -teadust ning õppida tundma ja kasutusele võtta innovaatilisi meetodeid. Lisaks on eraldi strateegiline välissuhtlussuund ka Eesti andmehalduse kogemuse ja registripõhise statistika meetodite jagamine rahvusvahelise kogukonnaga. 2022. aastal avanesid taas võimalused tihedamaks rahvusvaheliseks suhtluseks. Selleks värskendasime 2022. aastal sisekoolitusel ka Statistikaameti välissuhtluses osalevate inimeste Euroopa Liidu otsustusprotsessis osalemise teadmisi, et suudaksime võimalikult varases faasis poliitikakujundamisse andmetega panustada ning ka enda statistikat kiiremini vajadustele vastavaks muuta.

Euroopa statistikasüsteemis esindasime 2022. a ligi 60 korral Eesti huvisid erinevates Euroopa Komisjoni (Eurostat) töörühmades, mis toimuvad nii statistikavaldkondade juhtidele, ekspertidele kui ka tehnoloogia arendajatele. Töögruppides tehakse tööd statistika arendamise nimel ning töötatakse välja ELi õigusaktide eelnõusid, neis koondub valdkonna teadmus. Statistkameti peadirektor esindab Eestit Euroopa statistikasüsteemi komisjoni töös (*European Statistical System Committee, ESSC*), mis toimusid 2022. a veebruaris ja mais Luksemburgis ning oktoobris Oslos. Oslos osalesime ka Euroopa statistikasüsteemi innovatsiooni-teemalisel konverentsil, millel arutleti uute (era)andmeallikate kasutuselevõtu väljakutsete, nt lisaks õiguslikule alusele andmete kasutamise osas ühiskonna toetuse saavutamise teemal.

Euroopa Liidu Nõukogu statistika töörühmas esindasid ameti töötajad Eestit põllumajanduse sisendite ja väljundite statistika määruse eelnõu ja keskkonnaarvepidamise määruse eelnõu läbirääkimistel. Lisaks osalesime Prantsuse ja Tšehhi eesistumise kõrgetasemelistel statistikaalastel kohtumistel, aprillis Lyonis ja septembris Prahlas.

ÜRO ja OECD statistikasüsteem. 53. ÜRO statistikakomisjoni (*UN Statistical Committee*) istung toimus 2022. aastal virtuaalselt. Komisjoni kohtumisel kinnitatakse aasta jooksul valminud arvukate statistika töörühmade eduraportid. Juunis toimus Genfis ÜRO Majanduskomisjoni (*UN Economic Committee for Europe, UNECE*) statistikute konverents (*Conference of Statisticians*), mis on kõrvuti OECD statistikakomisjoniga (*Committee on Statistics and Statistical Policy, CSSP*). OECD töörühmades toimuv on meile oluliseks suunanäitajaks, kuidas statistikasüsteem kiiresti arenevas andmemajanduses muutumas on. 2022. aastal osalesime OECD rahvamajanduse arvepidamise, finantsstatistika, kaupade ja teenuste väliskaubanduse statistika, teaduse ja tehnoloogia töögruppides.

Balti koostöö plaani kinnitab tavapäraselt juhtgrupp, kuhu kuuluvad Balti statistikaametite peadirektorid ja nende asetäitjad. Juhtgrupp kogunes 2022. aastal Oslos DGINS konverentsi ajal, kus kinnitati ka 2022/2023 tegevused valdkondade lõikes, sh jaanuaris aset leidnud kvaliteedi ja küsimustikega seotud virtuaalkohtumine ning maikuus toimuv väliskaubanduse miiting Tallinnas.

2022. aastal tuldi taas meile õppima ning kogemusi saada ja vahetama. Muudatused ameti tippjuhtkonnas eeldasid suhete värskendamist Balti- ja Põhjamaade statistikaametitega. Koolitasime registripõhise statistika osas nii Abu Dhabi, Iraagi kui ka India statistikaametite ja riigi digitaliseerimisega seotud ametnikke. Andmehalduse arendamise valdkonnas panime aluse süvendatud koostööle Šveitsi Statistikaametiga.